

Prof. Dr. Korkut KANADOĐLU
Özyeđin Üniversitesi Hukuk Fakóltesi

**ANAYASA MAHKEMESİ'NE
BİREYSEL BAŞVURU**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER.....	VII
KISALTMALAR.....	XI
GİRİŞ.....	1
I. Bireysel Başvurunun Tarihi.....	3
II. Konumu ve İşlevi.....	5
1. Genel Olarak Anayasa Yargısının İşlevi.....	5
2. Özel Olarak Bireysel Başvurunun İşlevi.....	8
III. Mahkeme Kararlarının Denetiminin Kapsamı	13
1. Hükmün Dayanağının Denetimi	19
2. Yargılamaya İlişkin Temel Hakların Denetimi.....	22
3. Somut Olayın Değerlendirilmesinin Denetimi	26
4. Yasanın Yorumu ve Uygulanmasının Denetimi	29
5. Türk ve Alman Anayasa Mahkemesi İçtihatlarının Karşılaştırılması	37
IV. Başvuru Koşulları	41
1. Yazılı Başvuru Dilekçesi: Gerekçelendirme ve Açıklama Yükümlülüğü.....	45
2. Başvuruda Bulunma Ehliyeti	50
a) Gerçek Kişiler.....	51
aa) Temel Hakların Süjesi Olarak Cenin.....	51

bb) Ölümünden Sonra Bireysel Başvurunun Sürmesi	53
b) Tüzel Kişiler	55
aa) Özel Hukuk Tüzel Kişisi	56
bb) Kamu Hukuku Tüzel Kişisi	59
cc) Kamu Hizmeti Gören Özel Hukuk Şirketleri.....	62
dd) Milletvekilleri ve Siyasi Partiler.....	62
c) Yabancılar.....	64
3. Dava Ehliyeti	65
4. Başvuru Yetkisi	67
a) Kamu Gücünün Önlemi	68
b) İHAS Kapsamındaki Temel Haklar	72
c) Başvuru Hakkına Sahip Olanlar (Başvuranın İlgili Olması) 82	
aa) “Kişisel, Güncel ve Doğrudan” Formülü	82
d) İddia	91
5. Şekil ve Süre.....	92
6. Temsil ve Adli Yardım	98
7. Kanun Yollarının Tüketilmesi – Bireysel Başvurunun İkincilliği	103
a) İkincillik İlkesi.....	110
b) İkincillik İlkesinin İstisnaları.....	112
aa) Başvuru Yollarının Etkisizliği	114
bb) Başvurucunun Hakları İçin Ağır ve Geri Dönülmez Bir Zarar.....	121
cc) Makul Sürede Yargılanma Hakkının İhlali İddiasıyla Yapılan Başvurular	122
V. Bireysel Başvurunun Sınırlandırılması Yolları	123
1. Özel Bir Kayıt Usulüyle Bireysel Başvurunun Sınırlandırılması.....	123
2. Özel Bir Kabul Usulüyle Bireysel Başvurunun Sınırlandırılması.....	125
VI. Kararların Kapsamı	135

1. Kabul Edilmezlik Kararı	135
a) Zaman Bakımından Kabul Edilmezlik	136
b) Başvuru Yollarının Tüketilmemesi Nedeniyle Kabul Edilmezlik	145
aa) Medeni Yargılama	145
bb) Ceza Yargılaması	149
cc) Askeri Ceza Yargısı.....	159
dd) İdari Yargı.....	160
ee) Askeri İdari Yargı.....	162
c) Konu Bakımından Yetkisizlik Nedeniyle Kabul Edilmezlik	163
aa) Mahkeme Kararları Dışındaki Kamu Gücü Önlemleri	163
(1) Kanun.....	163
(2) Kanun Hükmünde Kararname (KHK)	164
(3) Spor Tahkim Kurulu Kararları.....	165
(4) HSYK'nın Meslekten Çıkarma Cezası Dışındaki Kararları	165
bb) Temel Hakkın Koruma Alanı Dışında Kalan Müdahaleler	166
d) Açıkça Dayanaktan Yoksun Olması Nedeniyle Kabul Edilmezlik.....	180
aa) Temyiz Mercii Başvuruları	192
bb) Açık veya Görünür Bir İhlalin Olmadığı Başvurular	199
(1) Din ve Vicdan Hürriyeti	199
(2) Gerekçeli Karar Hakkı	199
(3) Adil Yargılanma Hakkı (Silahların Eşitliği İlkesi / Çelişmeli Yargılama İlkesi / Aleni Yargılanma Hakkı / Savunma Hakkı / Müdafî Yardımından Yararlanma Hakkı / Makul Sürede Yargılanma Hakkı).....	203
(4) Mahkemeye Erişim Hakkı.....	209
(5) Kanuni Hakim Güvencesi	210
(6) Masumiyet Karinesi	211
(7) Maddi ve Manevi Varlık Hakkı / Yaşam Hakkı	213

(8) Ayrımcılık Yasağı.....	214
(9) Özel Hayata ve Aile Hayatına Saygı Hakkı / Konut Dokunulmazlığı.....	215
(10) Eğitim Hakkı.....	216
(11) Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı	217
(12) Siyasi Faaliyette Bulunma Hakkı	217
cc) Kanıtlanmamış Şikâyetler	218
e) Kişi Yönünden Yetkisizlik Nedeniyle Kabul Edilmezlik.....	223
f) Süre Aşımı Nedeniyle Kabul Edilmezlik.....	225
2. Tedbir Kararı.....	232
3. Pilot Karar.....	235
4. İhlal Kararı	237
a) Yapılması Gerekenlere Hükmetme	238
b) Geri Gönderme	239
c) Tazminat	245
d) Kısa Karar	253
5. Düşme Kararı.....	254
6. Kötüye Kullanma	257
VII.Kararların Sonuçları.....	258
BİREYSEL BAŞVURU MEVZUATI.....	265
KAYNAKÇA	285